

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 9 december 2020

Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het mogelijk instellen van een
(regionale) avondklok-maatregel (ingezonden 6 november 2020)

Ons kenmerk
3117511

Uw kenmerk
2020Z20836

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In antwoord op uw brief van 6 november 2020, nr. 2020Z20836, deel ik u, mede namens mijn ambtgenoten van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede dat de vragen van de leden Buitenweg en Kröger van uw Kamer over het mogelijk instellen van een (regionale) avondklok-maatregel worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Antwoorden van de minister van Justitie en Veiligheid op schriftelijke vragen van de leden Buitenweg en Kröger (beiden GroenLinks) over het mogelijk instellen van een (regionale) avondklok-maatregel (ingezonden, 6 november 2020, 2020Z20836)

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Datum
9 december 2020

Ons kenmerk
3117511

Vraag 1

Klopt het dat u voor het mogelijk instellen van een (regionale) avondklok-maatregel gebruik wil maken van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en/of de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag?

Antwoord op vraag 1

Het instellen van een avondklok is op dit moment niet aan de orde, maar het klopt dat het instellen van een avondklok zou zijn gebaseerd op (artikel 8, eerste lid, van) de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbbg).

Vraag 2

Waarom overweegt u, in tegenstelling tot eerdere momenten tijdens de covid-19 pandemie, nu wel om de noodtoestand uit te roepen of de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag in te zetten, terwijl eerder op expliciete vragen hierover in de Nota naar aanleiding van het verslag bij de Wet tijdelijke maatregelen covid-19 het volgende werd geantwoord *'Dit is niet overwogen. Het afkondigen van een noodtoestand is een zeer vergaande maatregel, die sinds de totstandkoming van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden nog niet is ingezet. Het inzetten van noodbevoegdheden moet zijn ingegeven door de constatering dat reguliere bevoegdheden ontoereikend zijn om de crisis te beheersen. Het reguliere instrumentarium op grond van de Wet publieke gezondheid bleek in de eerste fase van de bestrijding van deze crisis echter voldoende om de noodzakelijke maatregelen te treffen, waardoor het afkondigen van een noodtoestand niet noodzakelijk werd geacht. Voor de volgende fase van de bestrijding van de epidemie van het virus biedt de regeling in dit wetsvoorstel een solide basis voor de maatregelen die in de komende periode noodzakelijk kunnen zijn. Het wetsvoorstel is ingegeven vanuit de overtuiging dat voor een langere periode, een specifieke juridische en democratisch beter gelegitimeerde grondslag nodig is. Zoals vermeld in § 10.4.3 van het algemeen deel van de memorie van toelichting maakt de activering van het staatsnoodrecht het met dit wetsvoorstel beoogde maatwerk niet mogelijk.'*¹

Kan de regering heel specifiek ingaan op het feit waarom de regering anderhalve maand nadat zij voorgaand aan de Kamer stuurde hier nu anders over denkt?

Antwoord op vraag 2

Het afkondigen van een noodtoestand is en wordt niet overwogen. Activering van artikel 8 Wbbbg betekent niet dat er een noodtoestand wordt afgekondigd. De Wbbbg is een noodwet, maar diverse artikelen uit de Wbbbg, zoals artikel 8, kunnen zonder het afkondigen van een noodtoestand in werking worden gesteld (de zogeheten separate toepassing). Dit is bepaald in artikel 1, eerste lid, Wbbbg.

¹ Kamerstuk 35526, nr. 23

Het in vraag 2 opgenomen citaat is een antwoord op de vraag van de leden van de GroenLinks-fractie of de regering – in het kader van het afkondigen van de beperkte of algemene noodtoestand – op enig moment heeft overwogen de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden (Cwu) te gebruiken.² Daarvan was en is als gezegd geen sprake, en daarover zijn wij dus niet anders gaan denken. Op 30 september 2020, de dag waarop de Tweede Kamer de nota naar aanleiding van het verslag ontving, heeft de minister-president bovendien in het debat met de Kamer gezegd dat aan een avondklok haken en ogen zitten, ook juridisch en maatschappelijk, maar dat we niet de luxe hadden een avondklok als mogelijkheid af te voeren.³ Bij de beantwoording van vragen van de leden van de GroenLinks-fractie in de Eerste Kamer over de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm) wezen wij op 23 oktober 2020 bovendien al op artikel 8 Wbbbg en de mogelijkheid tot separate toepassing daarvan.⁴ Ook over de mogelijkheid eventueel een avondklok in te stellen en die bepaling zijn wij dus niet anders gaan denken sinds de beantwoording van die vraag.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
9 december 2020

Ons kenmerk
3117511

Vraag 3

Waarom is de mogelijkheid van een avondklok niet in de Wet tijdelijke maatregelen covid-19 voorgesteld?

Antwoord op vraag 3

De Twm komt in de plaats van de noodverordeningen die de voorzitters van de veiligheidsregio's hebben vastgesteld. In die noodverordeningen staat geen avondklok. Bovendien was er geen reden daartoe een voorstel te doen: een avondklok was inhoudelijk niet aan de orde en zou zij aan de orde komen, dan kan hetzij artikel 8 Wbbbg worden aangewend, hetzij een specifiek daartoe strekkend wetsvoorstel worden ingediend. Zie ook het antwoord op vraag 6.

Vraag 4

Mocht de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden worden overwogen, overweegt u dan de algemene of beperkte noodtoestand?

Antwoord op vraag 4

De aanwending van die wet en het afkondigen van een noodtoestand worden niet overwogen.

Vraag 5

Overweegt u naast een avondklok op grond van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag ook andere maatregelen die kunnen worden genomen op grond van deze wet in te zetten? Zo ja, welke?

Antwoord op vraag 5

Nee.

² Kamerstukken II 2020/21, 35526, nr. 23, p. 24.

³ Handelingen II 2020/21, nr. 8, item 8, pp. 5 en 19.

⁴ Kamerstukken I 2020/21, 35526, G, p. 37.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de inzet van de mogelijkheden die de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag biedt, ingaan tegen de bedoeling van de Wet tijdelijke maatregelen covid-19 waarin de Tweede Kamer een expliciete rol heeft bij het instellen van beperkende maatregelen en dat dit bij de inzet van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en bij de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag vooraf niet het geval is? Zo ja, waarom kiest u hier in dit geval expliciet voor? Zo nee, waarom niet?

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Datum
9 december 2020

Ons kenmerk
3117511

Antwoord op vraag 6

De Twm is een gewone wet en de Cwu en de Wbbbg zijn noodwetten, die daarnaast bestaan in het kader van het staatsnoodrecht. Bij het staatsnoodrecht heeft de wetgever gekozen voor eigenstandige voorzieningen inzake parlementaire betrokkenheid (zie de artikelen 1 en 2 Cwu en artikel 1 Wbbbg). Zoals is aangegeven in antwoord op vragen van de GroenLinks-fractie in de Eerste Kamer bij de behandeling van het Twm-wetsvoorstel, sluit de Twm aanwending van de Cwu juridisch niet uit en is de inzet daarvan dan ook niet geheel ondenkbaar voor niet in de Twm voorziene maatregelen. Ook is opgemerkt dat, zou een avondklok concreter aan de orde komen, daarvoor hetzij een afzonderlijke basis in een wet in formele zin moet worden voorgesteld, hetzij toepassing moet worden overwogen van het staatsnoodrecht, in casu artikel 8 Wbbbg.⁵

Vraag 7

Op welke wijze wordt de Tweede Kamer vooraf betrokken bij een eventueel besluit om ter bestrijding van het covid-19 virus de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en/of de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag in te zetten?

Antwoord op vraag 7

Indien onverhoopt binnen de huidige crisis het instellen van een avondklok noodzakelijk geacht wordt, dan kan dat alleen als voorafgaand bij koninklijk besluit de bevoegdheid daartoe is geactiveerd. Van een voornemen daartoe zal mededeling worden gedaan aan de Staten-Generaal, zodat daarover desgewenst tussen regering en Staten-Generaal van gedachten kan worden gewisseld, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Vraag 8

Kunt u aangeven hoe de inhoudelijke afweging over de vraag of de invoering van een verregaande avondklok-maatregel effectief en noodzakelijk is, wordt gemaakt? Worden andere minder verstrekkende maatregelen die hetzelfde doel kunnen bewerkstelligen overwogen? Zo ja, welke zijn dit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 8

Het instellen van een avondklok is een specifieke maatregel in een specifieke situatie. Omdat, zoals hierboven gesteld, het instellen van een avondklok op dit

⁵ Kamerstukken I 2020/21, 35526, G, p. 37.

moment niet aan de orde is, is het niet zinvol in te gaan op de afwegingen die gemaakt moeten worden bij het instellen van een avondklok.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Vraag 9

Kunt u aangeven welke afwegingen worden gemaakt bij het instellen van een avondklok? Kunt u hierbij specifiek ingaan op het tijdstippen waartussen de avondklok in werking zal zijn en welke uitzonderingen u voor ogen heeft en hoe dit gehandhaafd zal gaan worden?

Datum
9 december 2020

Ons kenmerk
3117511

Antwoord op vraag 9

Zie het antwoord op vraag 8.

Vraag 10

Kunt u deze vragen één voor één en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord op vraag 10

Ja.